

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

<p>ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor. Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.</p>	<p>Felelős szerkesztő: MÓRICZ PÁL.</p>	<p>SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám. Egyes szám ára 4 fillér.</p>
--	---	--

Simonyi óbester fasora.

Debrecen, mint kertváros.

(Parkirozásról. Fásításról.)

Debrecen, július 24.

A város fejlesztés versenyében Debrecen is kiveszi részét. Persze, százados mulasztásokat néhány év, évtized alatt csak egy „Nagy Napoleon“ zsenijének sikerült, midőn Párisban egyszerűen leromboltatta a tekervényes, ódon szűk sikátorokat, roskatag házakat! Hogy azután merész körutakat, sugár utakat állítson be helyökre.

Mindezt megeselekedhet egy „Nagy Napoleon“, az önkényi hatalmu nagy ur! Más a helyzete egy olyan városnak, mint például Debrecen is. Itt lépésről-lépésre kell haladni. Sokszor évtizedbe kerül egyetlen lépés is. Mert itt minden újítás, változtatás mérlegelve lesz, ami, ha tulásba nem viszik, helyes is.

Micsoda zugolódás volt akkor is! Mennyi sületlen ötletet forgalomba hoztak akkor is, midőn a

városház előtti kővel kirakott, rideg teret parkiroztatta a tanács! Virágokkal tarkított zöld pázsit szőnyeg borított a sivár, lehangelő területre.

Mabezzeg már mindnyájunknak gyönyörűségünk telik benne! Sőt, mint legutóbb is irták a helyi lapok, a főutca más hasonló fekvésű helyeit is parkirztatni fogja a tanács, a majdani villamos-vasut vonal mentén! Hisszük, hogy ennek a tervnek már nem is lesznek ellenzői és rövidesen elkövetkezik az idő, midőn Debrecen fákkal és virágokkal beültetett egyik legkedvesebb magyar városunk lesz, amelyet ekkor majd nemesak portengeréről fognak emlegetni a hozzánk ellátogató idegenek.

Debrecen fekvésének sivárságát az emberi szorgalom és jóizlés enyhítheti egyedül. Itten nem várhatunk csodákat a természettől! Folyóvizünk sincsen! Tehát a magunk igyekezetéből kell elővárásolnunk a poros debreceni talajból a fák- és kiskertek lombtól óltalmazott, virágoktól beillatozott városát, Debrecen, mint kertvárost. Midőn majd

mindenhol virágok mosolyognak felénk az ablakokból is! És nem lesz többé egyetlen olyan sivár utcánk sem, mint például az igazán előkelő Batthyány-utca, amely nyáron a fehér kövezetjével olyan, mint mészkővel kirakott kemencefenék! Vakitja és hőségével majdhogy ledobantja az arra járókat, mivel ezt a széles, forgalmas, szép utcácskánkat egyetlen falomb sem árnyékolja!...

Pedig még a multszázad elején megadta a példát az utcák fásítására a világlátott szegredével ekkor itt állomásozott Simonyi József báró, huszáróbestér! Aki a nagyerdőbe kivezető utat ültette be díszes fasorral, melynek üde lombjait majdnem száz évig áldották a sétálgatók a nyári vakmeleg időkben! És bár azóta e fasor elvénhedtebb fáit ifju sudárfakkal cserélgették ki, e remek fasornak ma is Simonyi-ut a neve. Most, hogy sivár fekvésű városunk utcáinak fásítása, parkirozása ismét szőnyegre került, mi nem hivatkozunk más példaadásra, mint a legvitézesebb magyar huszárnak, Simonyi József bárónak példa-

Hejh Debrecen.

Közelget a vonatunk Debrecenhez,
S tudj az Isten, mi ütött a szívemhez,
Mélyén mosolygó emlékek rajognak,
Dalok ébrednek, rózsák nyiladoznak!

S míg iratos szellők szállnak elébem,
Tán a Nagyerdő üdvözlete-képpen:
Atálmodom újra egy mese végét...
Mintha valaki most is várna még itt!

Smintha vagy husz esztendőt visszamennék:
Bübijosan ragyog rám ezer emlék,
Az ég kéklőbb, a mező színesebb lesz...
Közelget a vonatunk Debrecenhez!

Szabolcska Mihály.

B. Nagy János életéből.

B. Nagy János polgár eredetét vette Debrecenben, B. Nagy Sáravali házasságából 1831. évben. Szülei a fogékony gyermeket gondos nevelésben részesítették, ki fiatal éveiben családjának gondozása és gazdálkodásának vezetése mellett ismereteinek gyarapítására fordította fő figyelmét, mikor érezte magában, hogy a társadalmi életben is helyt foglalhat, kiállott az élet piacára; a deli ifju megnyerő modorával és talpraesett beszédével városunk vezető férfianak figyelmét is felkeltvén, engedtek neki helyet és barátságokkal tisztelték meg, úgy, hogy már a hatvanas években kezdte próbálgatni, hogy

a társadalomnak és hazájának mikép leheszen hasznára; mint a nép fia, arra az isteni népre fordította figyelmét, kereste a velük való érintkezést, az általok használt nyelvezettel, lelkesítő szavaival öntötte beléjük, hogy ma már, midőn a bárdot, buzogányt, a civilizáció fegyvere, vagyis az eke, kalapács, cirkalom, toll és a betű váltotta fel, a szellemi erő művelése, a társadalmi érintkezés, a tudomány az, mely az egyént becsülte s nagygyá és a családot boldoggá teheti.

A megboldogult már a hatvanas években is sok követőkre talált, az ő életében azonban a hetvenes évek képeznek fordulópontot.

Mindnyájunk előtt ismeretes, hogy alkotmányos életünk megújulásának kezdetén Debrecen város polgárai, politikai hitben egy testet képeztek; pártviszály, egyenlenség nem dult köztünk; városunk összes lakosságát rang- és rendkülömbőség nélkül nem vezette más, mint a legtisztább, legönzetlenebb hazafiság, az a meggyőződés, hogy éves magyar hazánknak csak úgy lehet jövője, ha az teljesen szabad s független lesz.

Ezen politikai együttérzés azonban csak 1875. év elejéig állott fenn, az akkor bekövetkezett választáskor már Debrecen város polgárai mint két politikai párt állott egymással szemben.

Ezek egyike élén, — mely a haza javát, annak teljes önállósága és függetlenségében találja fel, — látjuk szerepelni megboldogult

polgártársunkat is, azon eszmének adott gyújtó szavával kifejezést, hogy a függetlenségi párt szervezésével egyidejűleg fel kell állítani egy olvasókört függetlenségi jelzővel, annak megörökítéséül, hogy e függetlenségi kör megalakulását az 1875. évben bekövetkezett gyászos politikai események teremtették meg.

A mag melyet elhíntett, jó talajra talált 1876. nov. 14-edikén meg is alakult a függetlenségi kör, melynek élére nagy lelkesedéssel a közbizalom alelnökké és kevés idővel elnökké B. Nagy János megboldogult polgártársunkat választotta meg, tehát harminchárom éven át, egész haláláig fiatalos erővel és soha nem lankadó munkakedvvel, ügybuzgósággal vezette a kör ügyeit. A politikai élet terén puritán jelleme soha nem lankadó hazaszeretetre vezérelte a megboldogultat; egyedüli törekvése az volt, hogy édes magyar hazáját, melyet forrón szeretett, a függetlenségi elvek vezéreljék.

Egyházi ügyekben is kivette a megboldogult a maga részét, mint presbiter évtizedeken keresztül szolgálta egyházát, hol valóságosságának, vezető szellemének szintén tanujelét adta; tagja volt az iskolaszéknek, a gazdasági bizottságnak, képviselte egyházunkat az egyházmegye közgyűlésében; egyszóval nem volt olyan tere az egyházi, társadalmi és politikai életnek, melyben részét ki ne vette volna; legyen ezért áldott az ő emlékezete.

Dr. K. Gy.

Tavaszi öltönyt, felöltőt, színes mellényt legszébben tisztít

HRABÉCZY.

Gyár és főüzlet: Széchenyi-utca 24. sz.
Fióközlet: Csapó-utca 28-ik sz. a.

adásra! Ha ezt követjük, Debrecenél nem lesz kedvesebb, kellemesebb városa a nagy magyar alföldnek.

A főrendiház ötperces ülése.

A kormány megint bemutatkozott.

Budapest, július 24.

Két ülést vett igénybe a kormány újra való bemutatkozása a képviselőházban, két ülésre volt szüksége a főrendiháznak is. Ma volt a folytatólagos bemutatkozás a méltóságos törvényhozók előtt, amely célból délelőtt tíz órára ülésre hívták össze a főrendiházat. A két zajos képviselőházi vita miatt tudvalevőleg a Wekerle-kormányuk újabb való kinevezésére vonatkozó királyi kéziratok nem kerültek idejében a főrendiházhoz s így ezek meghirdetése céljából kellett ma ismét ülést tartani. Nem is volt más tárgya ennek az ülésnek.

Wekerle Sándor miniszterelnök fehér vászonruhába öltözve, egyenesen a vasutól jött fél 10 órákor az országháza, ahol már várta őt báró Skerletz Iván miniszterelnökségi tanácsos s a főrendiház ülésének megkezdéséig előterjesztéseit hallgatta meg.

Az ülés iránt különben sem nyilvánult meg valami tulságos érdeklődés. A kormány tagjai közül a miniszterelnökön kívül, aki az ülés előtt hirtelen fekete kabátot huzott, még csak a főváros közelében pihenő Günther Antal, gróf Zichy Aladár és Josipovich Géza miniszterek és Mezössy Béla államtitkár jöttek el, a karzatok egészen üresen maradtak és a terem padsoaraiban is vagy husz főrend foglalt helyet, amikor tíz óra után Dessewffy Aurél gróf elnök szokott fekete diszmagyarjában megjelent az elnöki emelvényen. Megrázta a esengőt és megnyitotta az ülést.

— Elhatározta annak idején a főrendiház, — mondta ezután — hogy a királyi kéziratokat később fogja meghirdetni. Bemutatja a képviselőház átiratát, amellyel a királyi kéziratokat átküldte.

Gróf Cziráky jegyző felolvasta a királyi kéziratot, amelyet a főrendek állva hallgattak végig.

— Más tárgya az ülésnek nem lévén — mondta gróf Dessewffy elnök — kérem a mai ülés jegyzőkönyvét hitelesíteni.

Hertelendy Ferenc jegyző felolvasta a jegyzőkönyvet, a főrendek hitelesítették és az elnök ez ülést berekesztette.

Az ülés éppen öt percig tartott.

EGYHÁZ, ISKOLA.

— Vasárnapi istentiszteletek. Vasárnap a református templomokban az istentiszteletek sorrendje a következő. A Nagytemplomban prédikál Uray Sándor lelkész, a Kistemplomban Szele György lelkész, a Kosuth-utcai templomban Boér Károly s. lelkész, az Ispótytemplomban Földessy József s. lelkész, a Csapókertben Kovács János népiskolai felügyelő, a Homokkertben Erdöss Karoly szónok, a városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár. Délelőtt 11 órákor a Kistemplomban G. Szabó Gábor s. lelkész prédikál. A róm. kath. templomban az istentiszteletek a következő sorrendben tartatnak: Reggel 6 órákor esendes sz. mise; 7 órákor esendes sz. mise; 8 órákor egyik kegyesrendi tanár esendes sz. misét mond; 9 órákor ünnepi nagymise, utána szentbeszéd; háromnegyed 11 órákor esendes sz. mise; fél 12 órákor esendes sz. mise. Délután 3 órákor lytánia, utána rózsafüzér.

Fejérpataky László Debrecenben.

Nyilatkozott a muzeumról és a kulturpalotáról.

Debrecen, július 24.

Fejérpataky László udvari tanácsos, a híres történetíró, a muzeumok és könyvtárak országos felügyelőségének tagja ma Debrecenben időzött. A tudós férfiú a reggeli gyorsvonattal érkezett Szatmárról s Debrecenben látogatásokat tett. Meglátogatta Kovács József polgármestert, vele értekezett a kulturpalota ügyében. Majd meglátogatta a városi muzeumot s annak gyarapodásáról tapasztalatokat szerzett.

A tanácsos munkatársunk előtt dicsérőleg beszélt a városi muzeumról, melyet két év óta nem látott s amely azóta óriási lendületet vett s hatalmas gyarapodásnak indult. A kulturház ügyében is örvendetes kijelentést tett, mikor azt mondta, hogy hiszi, miszerint a miniszter minden bizonnyal segíteni fogja a várost nagyobb összeggel a kulturház felállításában.

A nagy tudóst Oláh Károly városi tanácsnok kalauzolta látogatásai alkalmával, aki egy napi ittléte után vasárnap reggel visszautazott Budapestre.

Debrecen vízvezetéke.

(Rosz az első számú kut. — Ujat furnak helyette. — A szivattyuzási terv. — Bonyodalmak a Fried és Adorján-cég kérelme körül.)

Debrecen, július 24.

A város vízvezetéki bizottsága ma délután három órákor ülést tartott. Jelen voltak: Kovács József polgármester elnökle alatt Körner Adolf, Király Gyula tanácsnokok, Aczél Géza, Várady Géza főmérnökök, Haty Kálmán vízmű-felügyelő, Debreczeni Jenő gázgyári igazgató, László Imre, Rádi István mérnökök és Főrizs Sándor, a Fried és Adorján-cég megbízottja.

Az ülés megnyitása és a múlt ülések jegyzőkönyveinek felolvasása után Aczél Géza főmérnök előterjesztést tett az I. számú vízvezetéki kut ügyében. A nevezett kutnál, dacára annak, hogy 180 méter mélységig fúrták, nem akadtak jó vizre. A vállalkozók új kut furását határozták el s kérték a főmérnököt, hogy az új kut helyét jelölje ki. Ezen kérelemnek a főmérnök helyt adott, de kikötötte, hogy az új kut furása által esetleg okozott károk a céget terhelik, abból a városra semmiféle kár nem származhatik. A cég erre megkezdte az új kut furását s már 17 méterig haladtak le a furásnál. A bizottság a főmérnök bejelentését tudomásul vette.

Szó volt ezután arról, hogy mit kapjon a cég az elrontott kutért. A bizottság azt határozta, hogy az eredeti terv szerinti összeget fogja megadni a cégnek.

Bejelentette a főmérnök, hogy gondoskodnia kell a bizottságnak a vízvezetéki szivattyuzási-terv elkészítéséről. Ezzel Pazár István mérnököt kellene megbízni, aki már igen sok szolgálatot tett a városnak. Ezen terv elkészítésére a bizottságot közgyűlési határozat már felhatalmazta s ezért a bizottság kiküldte Kovács József polgármestert, Aczél Géza főmérnököt és dr. Magoss György főügyészt, hogy a tervek elkészítésére vonat-

kozólag bocsátkozzanak Pazár mérnökkel tárgyalásba.

Tárgyalták végre az aknamunkák eszközlésével megbízott Fried és Adorján-cég kérelmét, amelyben sürgeti 240 ezer koronányi követelésének kiutalását.

A bizottság nem határozott érdemileg a kérdésben, mert a főmérnök jelentése szerint — amely pedig Farkas Kálmán miniszteri tanácsos szakvéleményét tolmácsolta — a céget ezen összeg meg nem illeti, mert a cég ezt a talajviz szivattyuzása folytán számította fel, mint külön munkát. A cég csupán az aknamunkákkal volt megbízva, de a szivattyuzással nem. A cég jelenlevő képviselője az ellenkező álláspontot vitatta s a szerződésre hivatkozik, amelynek idevágó pontja vitás lévén, a kérdést kiadták a főügyésznek jogi- és a főmérnöknek szakvélemény adása céljából.

Ezzel az ülést az elnök bezárta azzal, hogy a jövő ülés idejéül július hó 31-ét tűzte ki.

Irodalom, művészet.

Harangoznak . . .

Irta: Kató József.

Harangoznak esküvőre,
Fehér fátyol leng a szélben,
Sohse szólt még az a harang
Olyan nagyon, nagyon szépen.

Szegény fiu sir esendesen
A templomban egy kis zugban,
Sohse szólt még az a harang
Olyan nagyon szomoruan.

Ős Debrecen.

(Irta: Koncz Ákos. Ára: 3 korona.)

A különösen debreceni írók között egyik legtermékenyebb írónk Koncz Ákos, Debrecen sz. kir. város főlevéltárosa. De, nemcsak tollának termékenységevel, hanem írásainak eredeti magyarságával is magasra kiemelkedik a honi írók sorából.

Kezdetül a maga utján indult. A félhomályos öreg levéltárban, sárgult okiratok betűzgetése közben teljesen beletudta magát élni az elmúlt idők világába. Mindig érdekes, mindig élvezetes elbeszéléseinek szereplői mindnyájan azokból a mohos időkbeli valók, melyeket a „török világ“, „német világ“, „kuruc világ“ jelzőkkel szoktunk emlegetni.

Valami alkonyati borongás, nagy, nemes érzéseknek édes-bus színei, hangjai ömlenek át, esendülnek ki ennek a becses kötetnek a történeteiből! Amely az ősök kavargó életét hiven mutatja be tüzhelynél, mint esaták, üldöztetések forogatai között.

Magunk előtt látjuk a debreceni kemény főbirákat, rátarti szenátorokat, tudós predikátor uraimékat, vitézeket és szántóvetőket, konok aggokat és szeleverdi fiatalokat, hazafias történeteknek önfeláldozó hőseit, szerelemtől megejtett hamiskás menyecskékkel, aranypartás liljom fehér hajadonokkal, változatos történetek keretében mestereleg beillesztve... Jó és rossz emberek együttesen! Mintahogy mára való élet szokta összelegyíteni játékszereit, az embereket...

*

Debrecen levegőjétől, szellemétől és erkölcsétől kóvér ez a könyv, melynek részletezésébe nem bocsájtkozunk bele. Egyszerűen kimondjuk, hogy hivatott írónak kiválóan sikerült műve ez, a könyv, amelynek közreadásáért Koncz Ákos méltán érdemes elismerésre, dicséretre. Mert nemcsak nyelvezete szép, tiszta magyaros, mint virágok között esergedő kristályvízű patak! Hanem hazafias irányánál, erkölcsi felfogásánál — és célzatánál fogva is elsőrendű alkotás ez a könyv, mely a kivetkőzés korszakában, a dédelgetett idegenszerű, eredetű üvegházi

Háztartási cikkek, disztárnyak, játékok, gyermekkoesi legolesobbán beszeczhető k a

FŐVÁROSI BAZÁRBAN

Simonfi-utca 1. szám alatt. Városi bérház.

növények mellett, olyan bájos, olyan kedves, olyan megkapó, mint a debreceni polgárházaknak virágos kiskertje...

Gyönyörű magyar, különösebben debreceni magyar könyvéért szívből, szeretettel üdvözljük Konez Ákost, aki mellesleg megjegyezve történeteinek előadásával, bonyolításával is egyik leghivatottabb írónknak bizonyult! Biztos, határozott, tudatos mindenik tollvonása. Ajánljuk az olvasóknak.

Szabad hajdu.

Katonai léghajó Debrecenben.

Itt szálltak le a légi utasok.

Bécsi katonatisztek voltak.

Debrecen, július 24.

A debreceni méntelep parancsnokságának tegnap érdekes vendégei voltak. Légi utasok, idegen léghajósok tettek ott látogatást, bár nem udvariassági tényből, hanem a véletlenszerű kényszerűségből.

Tegnap számunkban megírtuk, hogy Balmazújváros és Hajduböszörmény felett egy léghajót láttak tovaszállani, sőt egy böszörményi gulyás azt beszélte, hogy a léghajó a város határában oly alacsonyra ereszkedett alá, hogy a léghajó kosarában ülőket egész jól kilehetett venni, sőt a gulyás a beszédüket is hallotta, bár nem értette. Ez a léghajó pénteken a délelőtti órákban Debrecen fölött siklott tova, de utja a várostól néhány kilométernyire, a böszörményi uton hirtelen megszakadt és az ott lévő téglagyár mellett órási sebességgel kezdett alázuhanni.

Közben azonban váratlanul keletkezett szél feltartóztatta a léghajót, mely a téglagyár tulsó oldalán, minden nagyobb baj nélkül leereszkedett és a léghajó utasai földet értek. A léghajóból hét bécsi tüzértiszt szállt ki. Bécsből indultak el a veszedelmes légi utra. — Utközben légsulyméréseket eszközöltek. Körülbelül Szatmár városáig haladtak, de a kedvezőtlen szelek eltérítették őket utjokból és miután a léghajóból a hosszú ut alatt a gáz kifogyott, itt Debrecenben kénytelenek voltak leszállani. A tiszték a leszállás után kocsit fogadtak és a léghajót bevitték a közeli méntelepre, hol persze szívesen fogadták őket. Közben a léghajó alkatrészeit összesomagolták és vasuton feladatták Bécsbe. Ők maguk estig voltak a méntelep tisztikarának vendégei. — Elmondták, hogy Bécsből nyolc léghajó indult el pár nappal ezelőtt légsulymérések eszközlése miatt. Az ő utjuk eredményes volt s az időjárás is igen kedvezett kísérletezőseiknek.

Az uton a legesekélyebb baleset sem érte őket, a leszállás, a léghajót fentartó gáz hirtelen kifogyása miatt már veszedelmesebb volt, de ezen is szerencsésen túlestek.

A bécsi léghajósok pénteken este utaztak vissza Bécsbe.

UJDONSÁGOK.

Hétről-hétre.

Közhasznu tudnivalók.

Egy új rovatot nyitunk meg a „Debrecen” hasábjain.

„Hétről-hétre” címen adunk közre olyan közhasznu tudnivalókat, melyek a napi életbe belevágnak! Jogi esetek, vagy gazdasági kérdések mindig merülnek fel, melyek felől a szakember rövidesen felvilágosíthatja az érdekelteket vagy érdeklődőket.

Két dolgozótársunk, Csáthy Dezső dr. és Péterffy József gazdasági iskolai igazgató fogják vezetni a „hétről-hétre” ezt a közhasznu, tanulságos és érdeemes rovatot, amelyeket is örömmel jelentünk be. Mert hisszük, hogy olvasóink sok hasznát fogják látni ennek a rovatnak.

* * *

Milyen lesz a házadó-mentesség az új törvény értelmében?

Az új adótörvény értelmében, mely már a jövő január hó 1-én életbe lép, a házadó-mentesség még pedig az u. n. ideiglenes házadó-mentesség hosszabb tartamu lesz, mint most, mert olyan városokban, amilyen Debrecen is, 5 és 12 évre fog kiterjedni. Az egészen újonnan épített házak és toldaléképületek 15 évig, a lebontott épületek helyén emelt épületek 12 évig lesznek adómentesek. Így akarja a törvény is előmozdítani az építkezési kedvet. Ezt az adómentességet azonban kérni kell az építkezés befejezésekor és az új adómentességet az is megkapja, aki most épített, de az új épületet 1910 január 1-én és nem előbb veszi használatba, mert akkor erre az épületre már az épen azon napon életbe lépő törvény lesz érvényes.

*

Mikor köteles az iparos segédjét az iparhatóságnál bejelenteni?

A belügyminiszter határozatában nemrég kimondotta, hogy az iparos, segédjét csak a munkába lépéstől számított két hét folyása alatt köteles bejelenteni és ha két hét múlva, tehát nem a munkába lépéstől számított két heti időben, hanem később jelenti be, akkor büntetendő iparkihágás miatt. De kimondotta ez a határozat azt is, hogy csak az a segéd jelentendő be, aki állandó alkalmazásban van és nem ideig-óráig van beszegődve a mesterhez, továbbá azt sem kell bejelenteni, aki csak a két heti próbaidőn volt alkalmazásban s azután ott hagyta a szolgálatot.

*

A város belterületén mikor lehet lelőni bárkinek a kóbor kutyát?

A belügyminiszter nemrég határozatában felmentette a tiltott lövöldözés vádjá alól azt, aki a község belterületén éjjel az udvarába járó kóbor kutyát lelőtte, mert amint ezt a határozat is mondja, egy kóbor kutyának az éjjeli órákban való ártalmatlanná tétele, lelővése, mikor az valakinek az udvarába tévedt és ott nagy károkat okozhat, helyes és jogos eljárás, amiért senkit nem lehet büntetéssel súlytani. Összeállította: Dr. Csáthy Dezső.

Özvegy Lengyel Imréné meghalt.

Nyolcvannégyéves korában.

Galamblelkű, tisztos matrónát ragadott ki tegnap az élők sorából a kórlehelletlen halál. Özvegy Lengyel Imréné, néhai Lengyel Imre volt törvényszéki bíró, kir. tanácsos özvegye tegnap délután csöndesen elhunyt.

A sors által keveseknek megengedett

nagy időt, 84 évet élt özvegy Lengyel Imréné. Amilyen harmónikus és szép volt élete, olyan volt halála. Egész életében soha egyetlen egyszer sem volt súlyos beteg s halála is aggkori gyöngesség következtében állott be. Hosszu életkor, boldog élet jellemzi különben az egész Lengyel-U. szabó családot. Az elhunyt urnónek, leánynéven U. Szabó Máriának két fitestvére van, U. Szabó Mihály volt országgyűlési képviselő és U. Szabó János. Mindketten nyolcvan éven felüli éven járnak és még mindig jó egészségben vannak.

Lengyel Imréné özvegyiségének hatodik évében halt meg. Testvéreinek kívül halálát gyermekei, Lengyel Imre szoboszlói nyugalmazott törvényszéki bíró és Pápay Imréné gyászolják. — A gyászban résztvesz Márk Endre kollégiumi ügyész is, ki anyósát gyászolja az elhunytban.

Az elhunyt urnó rendkívül jó lelkű volt. Háza mindig nyitva állott a szegények előtt. Több jótékony egyesületre és kulturális intézményre nagyobb összegű hagyományt testált. Temetése vasárnap délelőtt lesz. A halálesetről az alábbi gyászjelentést kaptuk:

Megszomorodott szívvel jelentjük, hogy özv. Lengyel Imréné U. Szabó Mária életének 84-ik, özvegyiségének hatodik évében, mai napon csendesesen meghalt. Temetése 1909 július 25-én d. e. 10 órakor lesz Hatvan-utcai 54. számú háznál. Debrecen, 1909 július 23. Gyermekei: Lengyel Imre feleségével Soltész Erzsébettel. Pápay Imréné Lengyel Ida. Unokái: Pápay Ida. Pápay Anna Szabó Arthurné, Lengyel Irma Körner Gézáné. Lengyel Viola. Lengyel Gizella. Testvérei: U. Szabó József. U. Szabó Mihály.

„Petőfi Dalkör” zarándok utja.

A dalkör Segesváron.

Mint hiradással voltunk róla a debreceni „Petőfi Dalkör” f. év július hó 30-án elzarándokol nagyköltőnk, Petőfi Sándor tüneményes elmúlásának 60-ik évfordulója alkalmával Fehéregyházi síremlékéhez, hogy lerója a halhatatlan költő iránt a kegyeletnek adóját. Debrecen város hazafias közönységéhez lapunk utján fordul azon kérelemmel a dalkör, hogy ezen utjában ismét támogatni s adományokkal nemes törekvéseiket elősegíteni sziveskedjenek.

Egyidejűleg értesíti a kör a nagyközönséget, hogy akik részt kívánnak venni a kedvezményes leutazásban jelentkezzenek f. évi július hó 29-én esütörtökön este 6 óráig Sinay Imre vál. tag urnál (Magyar Francia bizt. intézet Miklós utca 1. sz. a I. emelet.) Ahol is részletes felvilágosítás nyerhető s esetleges adományok küldendők.

Segesvárra elutazás f. évi július 30-án este 10 óra 45 perckor. Gyülekezési hely M. Á. V. II. oszt. váróterme.

Ezzel a kirándulással van kapcsolatban a dalkör mai „Kedélyes estélye,” melyre a meghívó így hangzik:

A „Petőfi Dalkör” Debrecenben a kör saját helyiségében (Fűvészkert-utca 2. földszint) 1909 július hó 25-én a segesvári kirándulási alap javára zene, szavaltat és bográcsos vacsorával egybekötött családi jellegű kedélyes estélyt rendez. Az estély kezdete pontban 8 órakor. Belépő-díj nincs, vacsorajegy (gulyás, 1 bor, 1 viz) 1 kor. 50 fillér. Az estély műsora: 1. Jaj de busan harangoznak, népdalegyveleg Hitesytől. Előadja a Dalkör. 2. Szavaltat. Előadja Dózsa György 1-ső jegyző ur. 3. Székely népdalok, dr. Vajda Emiltől. Előadja a Dalkör. 4. Mulattató előadások a Dalkör tagjai által. 5. Harangoznak, imádkozzunk, népdalegyveleg Méder Mihálytól. Előadja a Dalkör. Műsor után vacsora s vacsora után tánc.

FIGYELEM!

Debreczen sz. kir. város könyvnyomdai vállalata munka felvételi irodáját Kossuth- és Városház-utca sarkára helyezte át.

— **Távozó mérnök.** Rádi István okleveles márnököt, — aki hosszabb ideig tartózkodott Debreczenben, a miniszterium megbízásából s a vízvezetési kutak körül végzett munkálatokat, — viszahívték Budapestre. A tehetséges fiatal mérnök a jövő héten eltávozik Debreczenből s átveszi rendes hivatalát.

— **Házasságkötések.** Az állami anyakönyvi hivatalban az elmúlt héten házasságot kötöttek Murvai Lajos Sorbán Juliánnával, Tóth Imre Fehér Máriával, Egri Mihály Matkó Eszterrel, Sárdy Tibor Gajzágó Margittal, Dr. Hajdu Lajos Kovács Gabriellával, B. Tót Gyula Győri Juliánnával, Rókasi József Szücs Eszterrel, Bozóki Mihály Jenei Máriával, Pálffy József Kis Juliánnával.

— **Köszönet a zsüri tagoknak.** Kovács József polgármester, mint a Kossuth-szobor-bizottság elnöke ma levelet küldött a zsüri tagjainak, — amelyben megköszönte nekik azt a buzgalmat, amelyet a beérkezett pályaművek megbirálásánál kifejtettek.

— **Uj jegyospárok.** Az állami anyakönyvi hivatalban az elmúlt héten a következő eljegyzéseket jelentették be: Siklodi Imre Piskolti Máriával, Kovács András Hraboszi Erzsébettel, Szilágyi Virgil Horváth Vincenciával, Ripézó Mihály Hodovanez Máriával, Bikfalvi András Bálogh Erzsébettel, Lengyel Sándor Szolnoki Sárával, Lénárt Albert Volovszky Máriával, Gáspár György Alt Margittal.

— **A gázgyár kibővítése.** A gázgyár kibővítése rohamos erővel halad előre. Az építőmester már elkészítette a szükséges épületeket, a szükséges gépek is megérkeztek, — úgy hogy a jövő héten megkezdik a szereléseket. A munka oly gyorsan halad, hogy október elsejére minden készen lesz s az ujonnan épített berendezéseket átadhatják a forgalomnak.

— **A vadászok figyelmébe.** Vadászatra alkalmas fegyverét az 1909–10. évre megadóztatás céljából (Városház 30. szoba) 8 nap alatt annyival inkább is jelentse be mindenki, mert a mulasztók ellen a kihágási eljárás fog folyamatba tétetni. Debreczen, 1909. július 22. Városi adóügyosztály.

— **B. Nagy János halála.** Mindenütt nagy és mély részvétet keltett B. Nagy János halála. A szomorú gyászbeszédet a függetlenségi kör helyiségén és a református egyházépületen fekete zászló hirdeti. — Az utóbbin azért, mert az elhunyt a presbiteriumnak is tagja volt. A ravatalra a függetlenségi körön kívül a függetlenségi párt is helyezett koszorút, melynek a fölírása ez: „B. Nagy Jánosnak, a függetlenségi eszme e kiváló bajnokának — a debreceni függetlenségi párt.” — A végtisztességtétel a Baross-utca 16. számú gyászházban vasárnap délután 3 órakor fog kezdődni. A temetőben dr. Kocsár Gábor a függetlenségi kör és a függetlenségi párt nevében bucsuztatja el a halottat.

— **Értesítés a kerületi munkásbiztosító pénztár tagjaihoz.** Ezúton is értesítjük a pénztár tagjait, hogy pénztárunk a megválasztott szülészöket az orvosi kerüle-

teknek megfelelőleg a következőket osztotta be: Dr. Gáspár féle kerület Munkás Józsefné szülészö, lakik Késes-utca 24. Dr. Rózsa féle kerület Moskovitz Dezsóné szülészö, lakik Hatvan utca 9. Dr. Hütter féle kerület Kovács Benjáminné szülészö, lakik Darabos-utca 50. Dr. Hutiray féle kerület Erdei Eszter szülészö, lakik Homok-utca 31. Dr. Strelinger féle kerület Szalai Juliánna szülészö, lakik Faragó-utca 23. Dr. Széll féle kerület Reke Imréné szülészö, lakik Nyil-utca 11. Dr. Derekassy féle kerület Dien Mihályné szülészö, 1909 aug. 1-ig, lakik Kar-utca 29. Dr. Popper féle kerület Ormós Gáborné szülészö 1909 aug. 1-ig, lakik Ötvös-utca 18. 1909 aug. 1-től pedig Timár-utca 28. Egyben felhívjuk a pénztári tagok figyelmét arra is, hogy a fentebb felsorolt pénztári orvosok és szülészöknél kivül idegen orvos illetve szülészö igénybe vételétől tartózkodjanak, mivel az ebből származó kiadásokat a pénztár a törvény 59. §-a alapján nem térítheti meg, ennél fogva célszerű, sőt szükséges, hogy minden pénztári tag már eleve tudomást szerezzen arról, hogy lakása melyik kerületbe tartozik és hogy e szerint, szükség esetén melyik orvost, vagy szülészönt veheti igénybe. Mindezekre vonatkozólag különben teljes utbaigazítást a pénztár által kiadott „Tájékoztató“ ad, mit a pénztári tagok a pénztárnál bármikor is díjtalanul kaphatnak. Az igazgatóság.

— **Kereskedelmi és iparkamara szakiskolai ösztöndíjai.** A debreceni kereskedelmi és iparkamara minden évben tekintélyes összeget áldoz szakiskolai növendékek ösztöndíjjal támogatására. A kamara közös bizottsága a minap határozott a következő iskolai évre kiosztandó ösztöndíjakról. Így ösztöndíjat kaptak a kamarától: A debreceni felső kereskedelmi tanintézetnél: Prékopa András, Sztanó Lajos, Grün Lajos. A debreceni állami fémipari szakiskolánál: Szilágyi József, Krasznay István, Balogh Béla, Polya Ferenc, Szeesódy István. Egyéb szakiskolákhoz beiratkozottak: Kara Sándor, Láhner Jenő, Sürü László, Julow Jenő, Stern Mór, Karakas Lajos, Pénztáros Zoltán, Skultéthy Béla. — A szatmári állami faipariskolánál kiosztandó ösztöndíjak, az iskola igazgatóságának javaslata beérkezéig még függőben maradt. Számos kérvényezőt ajánlott a kamara a kereskedelemügyi miniszterhez ösztöndíjjal támogatásra.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Szlaffkai Erzsébet ref. 17 napos, Gáti Teréz r. kath. 16 éves, Péntes Dániel ref. 60 éves, Varga Imréné g. kath. 27 éves, Wajnerorszky Leó r. kath. 12 éves, Szilágyi Juliánna ref. 9 hónapos, B. Nagy János ref. 78 éves, özv. Lengyel Imréné ref. 83 éves.

— **Az utszéről.** A Varga-kertben „vöröskakas“ repült fel a Balogh-féle seprű, megszélonyél-gyárnak a keményére.

A pusztulás óriási volt. A kárbament érték nagy vagyonnak felel meg.

A gyáros, hál' Istennek, mégsem pusztul bele a tűzveszedelembe; mert kárja biztosítva volt. A biztosító társaságok megtérítik a veszendőbe ment vagyont értékét.

A leégett gyártelep szomszédságában szerényen húzódott meg egy kis házikó. Lada István nevű szegény embernek a házikója.

Kigyuladt ez a házikó is. Bent égett szegény Lada Istvánnak minden vagyona.

Ebben a tűzben nem pusztultak el száz- ezrek! Talán még százkoronákra sem tehető a kár. Mégis ez a nagyobb kár, az igazibb kár! Szegény Lada Istvánnak sem a házikója, sem az ingósága nem volt biztosítva. Itt tényleg elpusztított mindent a „vöröskakas“.

Az ilyen tüzesetek, pusztulások gondolkozóba ejthetnek mindenkit! Hogy komolyabban vegye mindenki a biztosítás ügyét.

Ezért sem szabad aludni hagyni a városi közgyűlésen felvetett okos eszméjét és tervét „a debreceni biztosító társaságnak“. Akkor talán több bizalommal lesznek az apróbb emberek is? És már alapulásától fogva is inkább számot fog majd vetni a mi saját külön helyi körülményeinkkel is?

— **Visszaélés iskolakönyvekkel.** A debreceni könyvkereskedők bocsájtották ki az alábbi figyelmeztetést: Szülők és tanulók figyelmébe. Tudomásunkra jutott, miszerint több fővárosi antikvárius hangzatos körlevelekkel arra csábítja a tanuló ifjúságot, hogy tankönyveiket náluk szerezzék be. Ova intjük saját érdekükben is a m. t. Szülőket és tanuló ifjúságot, miszerint ne üljenek fel ezen hangzatos reklamoknak, mivel eltekintve attól, hogy drágábban fizetik meg a könyveket, mint a helybeli könyvkereskedőknél, amellet rendszerint régi kiadásu nem használható könyveket kapnának, amelyeket igéretük dacára sem cserélnek vagy vesznek vissza, ezenkívül az idehozatali és visszaküldési költségeket is a rendelőnek kell viselnie. A helybeli könyvkereskedők csakis a legújabb kiadásu tankönyveket vesznek meg és adják el, akik azokat esetleges meg nem felelés esetén készséggel becsereleik. Aczél Henrik, Antalffy József, Csáthy Ferenc, Hegedüs és Sándor, Szabó István könyvkereskedők.

— **Az „Egyetértés“ dal- és zeneestélye.** A magyar kir. államvasutak debreceni műhelyében fennálló „Egyetértés“ önképző-dal és zeneegylet 10 év óta működő tagjai tiszteletére 1909 július hó 31-én, a Royal szálló disztermében táncsal egybekötött dal és zeneestélyt rendez.

— **Ne kinoztassa magát csuz, köszvény által.** Használja reggeli előtt az étkezésnél Pöstyén híres *hőforrás ivóvizét*, mely igen izletes ital és baja ellen páratlanul hatásos. Mindennapi mulasztásért kár. Fürdőigazgatóság, Pöstyén.

— **Kara Ahmed felesége** Baumann Károly I gujabb slágere. — És viszontlátjuk kedves ismerősünket, Glana Katát és Berger Zsigát — a mézeshetekben. Képzelnék el e páratlan potpourrit Baumann bravuros előadásában. Sok mindent irhatnánk az Arany Bika Mulató kolosszális műsoráról, a szenzáció számba menő attrakciókról, a csodaszép Elli Flottról, kinek olyan a tánca, mint „a szellőben ringó rózsá“, olyan a tánca, „mint a szerelem“, mint ahogy a Mulató néhány lelkes törzsvendégétől hallottuk, a bájos Vinetas csoportról, kik mind-mind kiegészítő részei annak a briliáns összeállítású műsornak, mely szinte lázban tartja Debrecen felsőbb tizezrét. De mégsem írjuk meg és meritjük ki a műsört teljesen, nem akarván elébe vágni a közvetlen hatásnak. Csak ismételnék, nézzék meg e művészeket, vagy akár csak magát Arnyai mestert. — Olyan Gált, Hegedüst, Ujházit ad, hogy a kiváló színészek maguk is elámultak rajta.

— **Kereskedelmi és pénzügyi könyvek.** Irodai felszerelések, Dávidházy Kálmán és Tsa cégnél a legszebb kivitelben kaphatók.

FIGYELEM!

Debreczen sz. kir. város könyvnyomdávalallata munka felvételi irodáját Kossuth- és Városház-utca sarkára helyezte át.

— **Mükedvelő előadás a „Margit”-ban.** A debreceni cipész- és csizmadia ifjúság ma este a Margit-fürdő dísztermében mükedvelő előadást rendezett, melynek szereplői ügyesen mozogtak a színpadon. Különösen tetszett Galgóczy Lajos a Feledi Gáspár, Muraközy Rózsika a Boriska, Genti Juliska a Finom Rósi, Frida Rudolf a Gönör Sándor és Borsi István a Gonosz Pista szerepében. A többi szereplők is ügyesen, kedvesen játszottak s kellemes estélyt szereztek a nagyszámú megjelent közönségnek. Az előadást tánc követte, amelyet a hajnal beköszöntéséig jártak a jókedvű párok.

— **Elgázolt utcaseprő.** Csaknem életével fizette meg Sándor János utcaseprő azt, hogy a kötelességét végezte. Sándor János ma reggel a Csapó-utca sarkát söpörte, amikor sebes vágatással Fekete Imre 16. sz. egylovas jött a Piac felől. A vigyázatlan bérkocsis neki ment Sándor Jánosnak, akit elgázolt. Súlyos sérüléseket szenvedett Sándor, akit a mentők a kórházba szállítottak.

— **Szülők és tanulóifjúság szives figyelmébe.** A nagy szünidőre ajánlja 10,000 kötetből álló magyar és német kölesönkönyvtárát Csáthy Ferenc könyvkereskedő. II., Egyház-tér 2. sz. Kölesönkönyvtár-jegyzék ingyen. Telefon 296. sz.

— **Csemege akác méz.** 84° cukor tartalommal Váray József kereskedésében Piac-utca, városi új bérház.

— **Mentze Henrik áruházában a legjobb minőségű fésűk, fésű készletek, fejdíszek, hajtűk, illatszerek és szappanok, olcsó szabott árak mellett kaphatók.**

— **Használt tankönyvek** már most kaphatók Antalfy Józsefnél Piac-u. 44.

— **Gyógyszerész gyakornokul** felvétetik egy hat gimnáziumi osztályt végzett tanuló Muraközy László gyógyszerárában, a nála megtudható feltételek alapján.

— **Női kereskedelmi tanfolyam.** A debreceni kereskedő-társulat által fentartott kereskedelmi tanintézettel kapcsolatos egy éves női kereskedelmi tanfolyamra, valamint a felső kereskedelmi iskolai érettségire előkészítő három éves női tanfolyamra a beiratások naponként, délelőtt 10-től 12 óráig eszközölhetők.

— **Egy hálószoba** butor eladó Vilmoshuszár laktanya altiszti épület, 2 emelet.

— **Polgári fiúiskolai beiratások.** A debreceni kereskedő-társulat által fentartott kereskedelmi tanintézettel kapcsolatos polgári fiúiskolában (Kereskedelmi akadémia épület, Piac-utca 8. sz.) naponként, délelőtt 11-től 12 óráig eszközölhetők a beiratások.

— **Desifin, lábizzadás ellen.** 70 fillér. Riekl József Zelmónál.

— **Aromás és zamatos pörkölt kávék** kaphatók Félégyházynál. Villanyüzemű kávépörkölt a kirakatban Piac- és Miklós-utca sarok.

— **Táncrendek** és jelvények, báli kellek legszébb kivitelben Dávidházy Kálmán és Tsa cégnél rendelhetők meg.

— **Kereskedelmi, gyógyszerészeti dobozok** minden változatban Dávidházy Kálmán és Tsa dobozgyárában készülnek. vonalait és álmószervé tett mindent. A leány megállt és én megfordultam, hogy bájos alakját jobban láthassam.

— **Virágcsokrok és koszorúk** izléses kivitelben Paczelt Jánosnál készülnek. Piac-utca 28. sz. a.

Egy debreceni rendőrtiszt naplójából.

Mikor a halottak esznek.

Mintegy tíz évvel ezelőtt történt, hogy két öngyilkosság s egy gyilkosság áldozatait a kórházba beszállította a hatóság — s a rendőr-, illetve törvényszéki boncolás egy napon tartatott meg a kórház erre rendelt boncoló termében.

Hideg, csuf, esős őszi délután volt, mi-

dőn négy órakor irnokommal kimentem a köz-kórházba.

A kórház udvarán levő fák már majdnem mind elhullatták leveleiket s a hideg őszi szél félelmesen sivitott végig a letarolt kert bokrai közt s a pavillonok ablakait kegyetlenül rázta.

A boncházban az orvosok már ott voltak s a kórházi szolga éppen az egyik öngyilkos megskalpozott fejét fürészelte.

Irnokom leült a rendes helyére s az orvosok által bediktáltakat vette jegyzőkönyvbe, közben erősen szíván a jó erős havannát, melyet az egyik orvos ur szíverősítőképp, illetőleg szagvesztőképp adott neki.

Pár óra múlva elvégzve dolgunkat, — mindnyájan együtt távoztunk a hullaházból s az utvarra kilépve a gáztól fényes boncteremből, láttuk, hogy már teljesen sötét van, noha még úgy félhét óra lehetett.

Az őszi vihar teljes erejében kitért s az amugy is szomorú kórházi kert bólogató száraz fáival még az ilyenekhez hozzászokott bentlakó kórházi szolgában is kísérteties hangulatot látszott felkelteni, mikor mondotta, hogy „ma éjjel a felboncoltak haragudni fognak!”

Mikor a kórház kapuján kiértünk, az egyik orvos, városunkban annakidején közismert és közszeretben álló Sz. y B. . . i észrevette, hogy a nyakára elfelejtette rátenni selymekendőjét s az valószínűleg viszsamaradt a boncteremben az íróasztalon.

Odaszólt tehát irnokomnak:

— Pista öcsém, legyen szives, menjen vissza a hullaházba a kendőmért, ott feledtem.

Irnokom — amint láttam — nagyon meggondolt s lassu léptekkel ment vissza s látszott magatartásáról, hogy jobb szeretné ezt a hivatást másra bízni.

De az adandó újabb havanna reménye mégis rávitte, hogy sietve visszamenjen. Mi a portás, az öreg Kolozsváry bácsi kapujában vártunk rá.

Néhány pere múlva aztán megjelent halálsápadtan irnokom, hozván a kendőt s alig liheget mondotta, hogy a felboncoltak esznek és nem haltak meg, mert ő hallotta még e csámesogásukat is.

A két orvos és én alig tudtuk magához téríteni, annyira megvolt ijedve.

Ó azonban annyira hangoztatta, hogy nem tévedett, hanem hogy hallotta a halottakat enni, hogy én elhatároztam visszamenni.

Ambár a sötét kerti ut, míg a hullaházhoz jutottam, nem volt éppen bátorító vagy felvidítő, én visszamentem a boncterembe s amint a küszöböt átlépve, — épp n gyufát akarok gyújtani, én is meghallottam a józú csámesogást, — egyszóval az evés zaját.

A gázlámpák már el voltak oltva s mi türes-tagadás, — rajtam is végig futott a hideg.

Erőt vevén magamon, fellobbantottam a gyufát s ekkor fakadtam óriási nevetésre, mert az egyik lócán ott ült a bonc-szolga, a néhai híres M. . . i, ki most is városi szolgál-

Különös volna, ha még senkinek sem tűnt volna fel, hogy a fogporral vagy fogszappannal naponta való fogtisztítás dacára a fogak (főleg az őrlőfogak) gyakran rozszak vagy szuvasok. Nem-e legjobb bizonyítéka ez annak, hogy a fogporral vagy fogszappannal való fogtisztítás elégtelen? A fogak nem teszik meg kedvünkért, hogy csak oly helyeken rohadjanak, hol a fogkefével, porral vagy szappannal könnyen elérhetők. Ellenkezőleg, éppen azon helyeken, melyek nehezen hozzáférhetők, mint őrlőfogak hátsó felszínei fogrészek, szuvas fogak, foghiányos helyek stb., a bomlás és romlás legbiztosabban

latban van s jóízűen falatozott szalonnát és kenyert a különös társaságban.

Várta ugyanis, míg a 8 órát jelző hang megszólal, hogy akkor a hullaházat bezárja s megy a dolga után.

Mondta aztán, hogy irnokom egy gyufa lángjánál odarohant az asztalhoz s onnan felkapott valamit s igyekezett kifelé. Eközben ő egy szót sem szólván, éppen egy jókora falatot tett szájába s azt enni kezdte, mire ezen zajt az irnok meghallva, egy rémült kiáltással kirohant.

A vége az lett a dolognak, hogy az irnokom — ki az „r” betűt nem igen beszél — így szólt hozzám másnap.

— Kéhem, a doktör uv adott két kohonát az ijedtségemévt, de máskör még száz kohonáért sem mennék a kendőjéért.

O. L.

A tábolydába hurcolt gróf.

Ép ésszel az örültek házában.

Budapest, július 24.

A „Debreczen” mai számában közöltük, hogy egy grófi sarjat, gróf Zay Károly joghallgatót Budapesten, a Fiume-szállodából, ahol lakott, ép elmével bevitték a Schwarzer-féle szanatóriumba.

A fiatal ember barátja és lakótársa, Augner István joghallgató fölkereste az elhurcolt fiatal gróf nagybátyját, gróf Zay Imrét és ez Vázsonyi Vilmos és Bródy Ernő ügyvédekkel interveniáltatott a rendőrségen, majd pedig följelentést tett személyes szabadság megsértése miatt.

Tudósítónk ma erről az ügyről következőket jelenti:

Ma reggel a Kék-golyó-utca 5. számú szanatóriumban fővárosi tudósítónk felkereste babarci Schwarzer Ottót, a szanatórium tulajdonosát és felvilágosítást kért tőle a Zay-ügyre vonatkozólag.

A tanár készséggel adta meg a felvilágosítást és a következőket mondotta el:

— A beteget annak ügygondnoka, dr. Dömötör László interveniálására vette fel az intézetbe. Az ügygondnok felmutatta az árvaszék végzését, amely szerint az árvaszék belegyezik abba, hogy az idegbeteg fiatalember szanatóriumban helyeztessék el.

Ma reggel másfél órai megvizsgálás és beszélgetés után arra a meggyőződésre jutottam, hogy gróf Zay Károly erőszakos internálására semmi ok nincsen. A fiatal grófnak megvan a szabad akarata, teljesen rendben gondolkodik és következtet, kissé ideges ugyan de nem tekinthető sem köz- sem önvészélyes örültnak.

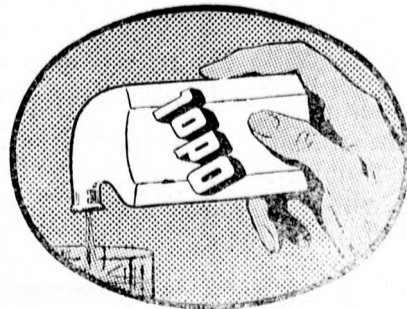
Ezért a beteget azonnal a megfigyelő osztályból a szabad betegek osztályára helyeztettem át. Együttal közöttem vele, hogy szabadon mozoghat, akár meg is szökhetik az intézetből, erre azonban szükség nincsen, mert dr. Dömötör Lászlót értesítettem erről és ha az holnapig nem intézkedik a fiatal

megy végbe. Ha a fogakat rothadás és megbetegedés ellen meg akarjuk óvni, tehát épségben megtartani, ezt a legbiztosabban az antiseptikus Odol szájvízzel érhetjük el.

Ez az öblítésnél mindenható, a fogrészekbe, az őrlőfogak hátsó felszínére stb. Odol a fogrontó gombák életfeltételeit vonja el és a fogakat a szuvasodás ellen megvédi. Ezért mindenkinek sürgősen és jó lelkiismerettel ajánljuk,

ki fogait egészségesen akartja megtartani, hogy szokja meg az Odollal való szorgalmas szájápolást.

Egy üveg Odol ára 2 korona, kis üvegé 1 korona 20 fillér.

gróf szabadon bocsátása ügyében, magam fogom elbocsátani.

A szanatóriumban ma reggel megjelent a fiatal gróf nagybátyja, Zay Imre gróf is, akinek Schwarzer ugyanazokat mondotta.

A fővárosi főkapitányság a Zay-ügyben ma a következő részleteket közli a sajtóiroda útján:

"Tegnap délelőtt 11 órakor megjelent a főkapitányságon dr. Dömötör László budapesti ügyvéd (Üllői-ut 16. szám) Zay Miklósné grófnő, született Károlyi Margit grófnő jogi képviselője és felmutatta a trencsényi orvosok határozatát, a mely szerint súlyos idegbajban szenvedő kiskorú gróf Zay Károly gyógyintézetbe szállítandó. Jelentette nevezett ügyvéd azt is, hogy vett értesülése szerint a beteg állandóan revolvert hord magánál és ennek folytán az intézetbe való beszállítás veszéllyel járhat.

Ezért arra kérte a főkapitányt, hogy a beteg beszállításához szükséges karhatalmat bocsássa rendelkezésére. Miután pedig a beteg már a múlt év folyamán is követett el öngyilkossági kísérletet, a veszély fenforgása annál inkább is megállapítandó volt. Az ügyvéd részére tehát két detektív rendeltetett ki, akik a beteget az ügyvéd kíséretében, az orvosok határozatának megfelelőleg beszállították egyik fővárosi ideggógyógyintézetbe.

A fiatal gróf uzsorások kezében.

Budapesti tudósítónk telefonálja késő este, hogy ma kiderült, hogy a fiatal Zay gróf uzsorások karmai között volt. Egy Bohm Bernát és egy Wiener János nevű uzsorás 200 ezer korona összértékű váltókat irattak vele alá, de a váltókra pénzt nem adtak, sőt még ők csaltak ki a tapasztalatlan gróftól 4000 korona készpénzt. A két pénzügynököt ma bevitték a főkapitányságra, hol a késő éjjeli órákig vallatták őket.

TÁVIRATOK.

A király nem bucsuzott el a hadseregől.

Budapest, július 24. Egy reggeli lap ma azt a szenzációs hírt hozza, hogy a király a legközelebbi hadgyakorlaton elbucsuzik a hadseregtől. Ezt a hírt ma nagy erélyességgel megcáfolták.

Tanácskozás Wekerle miniszterelnöknél.

Budapest, július 24. A főrendiházi ülés után Wekerle Sándor miniszterelnököt már várta Sztéryny József kereskedelmi államtitkár, akivel hosszabb tanácskozás folytatott. A tanácskozásban részt vett gróf Zichy Aladár király személye körüli miniszter is.

A francia kormány megalakult.

Páris, július 24. Briandnak sikerült a kabinetjét egy nap alatt megalakítani. Hétfőn vagy kedden az új kormány bemutatkozhatik a kamarának, hogy programját kifejtsen és azután a parlamentet nyári szünetre elnapolja. A Briand-kormány annyiban meglepetés számba megy, hogy Briand a Clemenceau-kormányt olyan gyökeres átalakításoknak veti alá, hogy ezáltal a kormány politikai jellege is egészen megváltozik. Briand kijelentette, hogy ő a kibékülés minisztériumát akarja megalakítani és mint ilyen fog az ő kabinetje a szintén megjelenni.

Kivándorlók.

Fiume, július 24. A Pannonia kivándorlási hajó ma 1000 kivándorlóval Amerikába indult. Legutóbbi útján 22, Amerikából kiutasított utast hozott vissza.

Pacios haldoklik.

Budapest, július 24. Pacios volt szerb külügyminiszter Marienbadban haldoklik.

Szerkesztői üzenetek.

B. Hétfőn délután 5 órától kezdve is megbeszélheti a dolgot a felelős szerkesztővel, fent a szerkesztőségben.

K. Gyoma. Mindég szívesen fogadjuk küldeményeid.

Az „URANUS“ mai műsora.

Soha még Debreczenben nem kínálkozott vasárnapi szórakozásra oly kedvező alkalom, mint épp ma. Az Uranus-színház igazgatósága a vasárnapi közönség részére fényes, két óra hosszat tartó ünnepi előadásokat rendez ma délután 5, este 7 és 9 órai kezdettel. Dacára a nagyszabású előadásoknak, a rendezvény helyárok mellett. Lássuk csak, mi mindent láthat a mai előadásokon a közönség? Az első kép **Szerbiát és Boszniát** mutatja be tiszta, élhető, 600 méter hosszú mozgófényképben. Ezután régi, kedves ismerős: **Pali, a nagy Pali** neveteti meg a közönséget. Ezuttal a nadrágját mutatja be Pali s bizonyos, hogy a nevetésnek vég-hossza nem lesz. E képet egy másik bohózat újdonság követi: **Szilárd testek folyékonytételé** a címe. Majd nagyszerű, rendkívül érdekes természeti fölvetel kerül bemutatásra: **Viadalra szánt bikák tenyésztése**. Az ötödik kép: **Mi lehet ez?** című bohózat. Nagyszerű trükk kép. Ezt követőleg megkapó tárgy, gyönyörű drámát ismer meg a közönség: **Isten keze** a címe. Az utolsó kép ismét egy bohózat: **Janosi látogatóba megy**. Aztán az 5 órás előadás **Miss Luggini** 8 kecskéjével, a 7 órás előadás **The Revells** komikus nyújtótornász pár s a 9 órás előadás **mindketten lépnek fel nagyszerű műsorokkal**. E hatalmas műsorból mindenki meggyőződhet arról, hogy az Uranus mai előadásai mindenben élvezetesebbek lesznek s bizonyos, hogy az érdeklődés a lehető legnagyobb lesz.

Helyárok mint rendszeren.

— Kedvezményes-jegy ma nem érvényes. —

A hirtelen beállott nagy meleg miatt az Uranus mai előadásai délután 5, este 7 és 9 órakor kezdődnek. Tehát a 3 órai kezdettel hirdetett előadás elmarad.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, július 24.

Buza októberre	13:60—61
Buza áprilisra	13:90—91
Rozs októberre	9:90—91
Zab októberre	7:68—69
Tengeri júliusra	0:00—00
Tengeri augusztusra	7:87—88
Tengeri májusra	7:05—06
Repece augusztusra	13:90—14:00

Villamos világitást

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, malmok, gázak, kasszák saját üzemű berendezéseket, dynamo-motor szellőztető, telefon, szobacsengő berendezéseket helyben és vidéken a legnagyobb szakértelemmel szavatosság mellett

Fazekas Imre

készít DEBRECZEN, Plac-u. 77. Telefon 567. Eredeti Dr. Just Wolf-ram lámpa gyári raktára. Legolcsóbb bevásárlási forrás.

A „Debreczen“ szerkesztősége és kiadóhivatala Degenfeld-tér 2. sz.

Szőlő és bortermelők figyelmébe!

Báró Győrffy Miklós

hordógyárosnál

Nap-u. 4. sz.

Első-rendű minőségű hordók 25 literestől 20 hektóliterig állandó nagy raktára, továbbá zsiroshordók, javításokat gyorsan és pontosan eszközöl. Kiváratra megjelenek

Nyári idényre

olcsó árakon ajánl

Angol Jefirt, francia Batiztot, fehér és színes ruhavásznat

mosó és gyapju Dalaint bordu-**fehérneműeket,** mosó árut hazai gyártmányu katonokat férfi és női keztükét és harisnyákat, Siffon vászon és asztalneműket nyári takarót és paplanokat.

— Napernyők minden árban —

SZÉPE LAJOS

női divatüzlete DEBRECEN, Kossuth-utca 6. sz.

MIHALOVITS JENŐ

gyógyszertára és gyógyszerészeti műlaboratoriuma.
DEBRECZEN, Főpiac 31. szám alatt
a városházzal szemben.

Bel- és külföldi gyógyszer-különlegességek,

a naponta felmerülő

hasonszenvi gyógyszerek, kötszerek, szépítő szerek.

➔ Gyógyszerujdonságok legnagyobb raktára ➔
DEBRECZEN és vidékére.

18

Donogán és Somossy
Debreczen,
Kistemplom-bazár.

Mosó kelme ujdonságok!!
Zefir, Batist, Ottomán-
vászon, Kreton, Voile
de laine
óriási raktára!!

A cséplés kezdetén

ajánlok: gépolajzókat, tömitéseket,

I. rendű gépszijat.

buzaminőség mérő és egyéb mér-
legeket, általában minden gépészeti
cikket

Sesztina Lajos

vaskereskedése DEBRECEN
23. Plac-utca 23. szám alatt.

Villamos világitást,

telefonok, villamos csengők
berendezését, javítását, évi
jókarban tartását, ugy hely-
ben, mint vidéken legjobb
anyaggal, legolcsóbban esz-
közül

Földvári L.

Debreceni első elektrotechnikai gyár és
villamos-szerelési vállalat. — Csillárok,
ivlámpák, villamos motorok, szellőzte-
tők, dinamok állandó nagy választékban.
Raktáron tartom a legjobb gyártmányu
Wolfram és Osmium égőket.

➔ Legrégibb épületüvegezési és képkerekezési vállalata ➔

Blattner Gyula

Főtér 69., Megyeházzal szemben.

Telefon 468. sz.

Alapított 1801.

Építkezések beálltával ajánlja magát új és ó épületek, kirakatok
beüvegezésére, melyekhez állandóan nagy raktárt tartok minden-
nemű üvegtáblákból.

Gyors és pontos kiszolgálás,
jutányos árak. Költségvetések
kivánatra díjtalanul. Állandó
nagy raktár mindennemű kész
ablakokban, ugyszintén képkerekekben, stb.

A bőr ápolása kötelesség az egészség ér-
dekében s erre legalkalmasabb szer a

MOLLITERGIN,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőr-
nek) üdőségét, hamvasságát, rózsaszin-
ben játszó fehérségét. Megszünteti a
kézvörösséget. Az eldurvult, kirepedezett
és szélkifújta arcot vagy kezet a leg-
rövidebb idő alatt fehérré és puhává
teszi! Poudre alá is igen ajánlható!
Hatása gyors és biztos. Mint bőrpoló
szer páratlan. Teljesen fémmentes és ár-
talmatlan. Egy üveg MOLLITERGIN
ára 1 K. — Készítő helye s főraktára

MIHALOVITS JENŐ

gyógyszertára a „KIGYÓ“-hoz 25
Debreczen, Főpiac 31. sz. alatt,
a városházzal szemben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szög 40 fillér, azontal minden szó 4 fillér; a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, kérjük azonban a szükséges postabélyeget. Apróhirdetéseket postautalvánnyal is lehet föladni, a szelvényen a szöveg könnyen elfér. Apróhirdetéseket a kiadóhivatal felvesz d. e. 8-1-ig és d. u. 2-8-ig gróf Dégenfeld-tér 2. sz. I. emelet, a folyosón az első ajtó.

Minden ok

amellett szól, hogy vegye igénybe a „Debreczen” apróhirdetéseit, mert

- Ha állást keres — ott talál.
- Ha lakást keres — ott talál.
- Ha alkalmazást keres — ott talál.
- Ha tarsat keres — ott talál.
- Ha oktatást keres — ott talál.
- Ha butort keres — ott talál.
- Ha hangszer keres — ott talál.

Szóval bármire is szüksége van, ott megtalálhatja, ha pedig eladni akar valamit, ott eladhatja.

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik: „Mégegyszer”, „Béla”, „Carmen”, „Ilona”, „Kálmán”, „Csak mindig”, „V. Z.”, „D. H.” jeligére.

100 korona havi fizetésért elvállalok könyvelésben visszamaradt munkákat, leveleket „György” jeligére.

Tegnap este a színház előtt elejtette a napernyőjét, udvariasságból fölvettem, de zavarba jött m és elfeledtem bemutatkozni, kérem legyen szíves „Ideális” jeligére post restante tudatni, hogy ösmerhetném meg.

Ajánlat.

Kiadó lakás, Kossuth-u. 15. 2 szoba konyha aug. 1-ére.

Izléses virágcsokrok a legszebb kivitelben Paczelt Jánosnál készülnek.

Használt és új boros hordók minden nagyságban eladók, Péterfia 76. sz.

Kapukulesot és mindenféle lakatos munkát gyorsan készít Juhász István műlakatos műhelye. Kazinczy-u. 2.

A csépléshez szükséges gépszíjak I. rendű minőségben Sesztina Lajosnál kaphatók.

Szépe Lajos uri-divat üzletében Kossuth-utca 6. napernyők minden árban.

Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességgel árban vesz Rósenberg Béni Debreczen Bádogos-u. 1. 15

Gramofon és lemezdonságok raktára Molnár Testvéreknél Egyház-tér 3.

Aromás és zamatos pörkölt kávék kaphatók Félégházynál. Villanyüzemű kávé pörköldé a kirakatban Piac- és Miklós-utca sarok. 6

Mosókélme ujdonságok óriási raktára Donogán és Somossynál.

Egy üveg Mollitergin 1 kor. Mihalovits Jenő gyógyszerárában Főpiac 31.

Blatner Gyulánál főtér, megyeházzal szemben, képek keretezése a leggyorsabban készülnek.

Ananász kajszinbarackot lekvárnak vagy befőzésre, öt kilós postakosárral 3 kor. 50 f-ért szállít Gyümölcskivitel, Kecskemét.

Több kitűnő írógép, alig használtak eladó 200 koronáért és feljebb, cím a kiadóban.

Kereslet.

Négy középiskolát végzett fiú tanulóknak felvételük, Csáthy Ferenc könyvkereskedésébe.

Segéd és tanulók fizetéssel fölvetetnek Balogh M. J. fűszer-üzletében, Debreczen, Hatvan-u. 15.

Eladás.

Érmelléki hegyi bor, nagymennyiségben eladó. Csapó-u. 27.

Bihar-Dlőszegen közel a vasúthoz, 6 hold bőtermő szőlő teljes berendezéssel, pince és egyéb mellék helyiségekkel eladó, bővebb felvilágosítás lapunk kiadóhivatalában.

Egy írógép asztal 25 koronáért zárós fiókkal eladó

Alapítva 1887-ben.

Juhász István

épület és műlakatos

Kazinczy-utca 2. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó munkálatokat, u. m. épület, sirkerítések, vasszerkezeti munkálatokat stb. a legjutányosabb árban. —

— Gyors és pontos kiszolgálás. —

— Akar Ön eredményesen hirdetni?

— Kérje a 412. számú telefont!

Boros hordó

gyártás és raktár minden nagyságban

Margit-fürdőtelep.

Ugyanott ajtós hordók vannak raktáron 1200—1500 literesig. — Iroda: PÉTERFIA UTCA 76. szám alatt. — Kádársegédek fölvetetnek.

Szőlőtulajdonosok gyári árban szerezhetik meg a legjobb rendszerű francia Gyöngyharmat és Győzőpermetezőt, továbbá a gumitömlőnek tartósabb s a permetezőhöz szükséges sárgaréz esigatekeres tömlőt, egyedüli helyi elárusítónál

MÁTHÉI JÁNOS

vizvezetési, légszesz és épület bádogos-vállalatánál
Műhely és iroda: Debreczen, Darabos-utca 54.

Telephon 321—692.

Üzlet: Egyház-tér 5. sz. Nagytemplom mellett.

Felvállalja a legmodernebb fürdő berendezések elkészítését, angol closetek csatornázását és minden e szakmába vágó épület és műbádogos munkát jótállás mellett. Javítás jótállás mellett ingyen és csakis az anyag árát számítom fel. Állandóan nagy raktár. 29

Nyomatott Debreczen szab. kir. város könyvnyomda-vállalatánál.

VÁSZONÁRU

fehérneműek, valamint siffonok és paplanlepedő vásznak, virágos és csikos csinvattok, damaszt étkező- és aszur kávé terítőek, damaszt- és frottir törülközők, törlokezők és nankingok, valamint kész női fehérneműek és paplanok legolcsóbb szabottárban.

Nőruha divatvásznakból mlotákat kívánatra készséggel küldünk.

MOSÓ ÁRUK

női ruhákra, budai kékfestő voalok cosmanosi savannak, judisch faulard, batiszt, atlasz szatin 120 cm. széles sima színes francia batisztok, himzett és aszur batisztok, angol zefirokek és szerb vásznak

legolcsóbb szabottárban kész női ruhák és bluzok himzett batisztban.

Kész fehérneműek.

vászon, siffon és batiszt női ingek, nadrágok, háló köntösök és alsó szoknyák, sima- és himzett ágyhuzatok, selyem lüster és cloth alsószoknyák, kásmlr és selyem paplanok, matracok

legolcsóbb szabottárban. ▶
férfi ingek, lábravalók, hálóingek, gallérok, kézelők nyakkendők, divatzebkezők.

Szabó Lajos Fiai

divat- vászon- és szőnyeg-raktára
Debreczen, Rózsa-u. 1.

Alapított 1842. évben.